

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้น

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ป้องกันและปราบปรามการทรมาน

และการกระทำที่บุคคลสูญหาย

พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ)

อ.พ.(ร) ๑๘/๒๕๖๔

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

www.senate.go.th

ร่างพระราชบัญญัติ
ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อุทธรณ์ พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ^๑

๑. เหตุผลที่จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑.๑ การเสนอร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อุทธรณ์ พ.ศ. .... เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๔ และได้เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๒๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๔ และครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๔ โดยที่ประชุมเห็นชอบให้นำร่างพระราชบัญญัติทำนองเดียวกันอีก ๓ ฉบับ ขึ้นมาพิจารณารวมกันไป ดังนี้

๑. ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย พ.ศ. .... (นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
๒. ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อุทธรณ์ พ.ศ. .... (นายสุทัศน์ เงินหมื่น กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
๓. ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อุทธรณ์ พ.ศ. .... (นายสิริระ เจนจาคะ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

๑.๒ สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อุทธรณ์ พ.ศ. .... ได้แถลงถึงหลักการและเหตุผล พร้อมทั้งกล่าวถึงสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติที่เสนอทั้ง ๔ ฉบับ สรุปได้ ดังนี้

๑.๒.๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (นายสมศักดิ์ เทพสุทิน) ได้แถลงถึงหลักการและเหตุผล พร้อมทั้งได้กล่าวถึงสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อุทธรณ์ พ.ศ. .... สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

^๑ สามารถสืบค้นเอกสารแนบระเบียบวาระ เอกสารประกอบการพิจารณา บันทึกการประชุมในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ และบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้จากเว็บไซต์ E-Library ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร <http://library2.parliament.go.th/library/home.html> หรือสแกนข้อมูลผ่าน QR CODE หมายเลข ๑ ถึง ๘ ในหน้าที่ ๑๒ และหน้าที่ ๑๔

หลักการคือ ให้มีกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหาย

สำหรับเหตุผลที่จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้คือ โดยที่การทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหายซึ่งกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน อย่างร้ายแรงที่ไม่อาจกระทำได้อีกในสถานการณ์ใด ๆ ดังนั้น เพื่อยกระดับและเพิ่มประสิทธิภาพ ในการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย สมควรกำหนด ฐานความผิด มาตรการป้องกันและปราบปราม และมาตรการเยียวยาผู้ได้รับความเสียหาย ตลอดจนมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และอนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคล สูญหาย พ.ศ. .... มีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) กำหนดบทนิยามคำว่า “ผู้ได้รับความเสียหาย” “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” และ “คณะกรรมการ” รวมทั้งกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๓ และร่างมาตรา ๔)

(๒) หมวด ๑ บททั่วไป

(๒.๑) กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ดังนี้

(๒.๑.๑) กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำให้ผู้อื่นเกิดความเจ็บปวด หรือความทุกข์ทรมานอย่างร้ายแรงแก่ร่างกายหรือจิตใจ เพื่อ ๑) ให้ได้มาซึ่งข้อมูล หรือคำรับสารภาพจากผู้ถูกกระทำหรือบุคคลที่สาม ๒) ลงโทษผู้ถูกกระทำเพราะเหตุอันเกิดจากการกระทำหรือสงสัยว่ากระทำของผู้นั้นหรือบุคคลที่สาม ๓) ข่มขู่หรือขู่เข็ญผู้ถูกกระทำหรือบุคคล ที่สาม ๔) เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเป็นผู้กระทำความผิดฐานกระทำทรมาน (ร่างมาตรา ๕)

(๒.๑.๒) กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่จับ ขัง ลักพา หรือกระทำ ด้วยประการใดให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิเสธว่ามีได้กระทำการ ดังกล่าว หรือปกปิดชะตากรรมหรือสถานที่ปรากฏตัวของบุคคลนั้นซึ่งส่งผลให้บุคคลนั้น ตกอยู่ภายนอกการคุ้มครองของกฎหมาย เป็นผู้กระทำความผิดฐานกระทำให้บุคคลสูญหาย (ร่างมาตรา ๖)

(๒.๒) กำหนดให้การกระทำความผิดฐานกระทำทรมานและความผิด ฐานกระทำให้บุคคลสูญหายที่กระทำนอกราชอาณาจักร ต้องรับโทษในราชอาณาจักร และมีให้ถือว่า ความผิดทั้งสองฐานดังกล่าว เป็นความผิดที่มีลักษณะทางการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้าย ข้ามแดน และความผิดทางการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่อง ทางอาญา (ร่างมาตรา ๗ และร่างมาตรา ๘)

(๒.๓) กำหนดให้ในคดีความผิดฐานกระทำให้บุคคลสูญหาย ให้ดำเนินการสืบสวนจนกว่าจะพบบุคคลซึ่งถูกกระทำให้สูญหายหรือปรากฏหลักฐานอันน่าเชื่อว่าบุคคลนั้นถึงแก่ความตาย และให้สามี ภริยา ผู้บุพการี และผู้สืบสันดานของผู้ถูกกระทำให้สูญหายตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วย (ร่างมาตรา ๙ และร่างมาตรา ๑๐)

(๒.๔) ห้ามอ้างพฤติการณ์พิเศษใด ๆ ไม่ว่าจะ เป็นภาวะสงครามหรือภัยคุกคามที่จะเกิดสงคราม ความไม่มั่นคงทางการเมืองภายในประเทศ หรือสถานการณ์ฉุกเฉินสาธารณะอื่นใด เพื่อให้การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย และห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐขับไล่ ส่งกลับ หรือส่งบุคคลเป็นผู้ร้ายข้ามแดนไปยังอีกรัฐหนึ่ง หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลนั้นจะไปตกอยู่ในอันตรายที่จะถูกกระทำทรมานหรือจากการกระทำให้สูญหาย (ร่างมาตรา ๑๑ และร่างมาตรา ๑๒)

(๓) หมวด ๒ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย

- กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง รวมทั้งหมดจำนวน ๑๖ คน พร้อมทั้งกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง หน้าที่และอำนาจ และการประชุมคณะกรรมการ ตลอดจนกำหนดให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๑๓ ถึงร่างมาตรา ๒๐)

(๔) หมวด ๓ การป้องกันการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย

(๔.๑) กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีหน้าที่ในการควบคุมผู้ถูกจำกัดเสรีภาพต้องบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกจำกัดเสรีภาพ โดยอย่างน้อยต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับ ๑) ข้อมูลอัตลักษณ์เกี่ยวกับผู้ถูกจำกัดเสรีภาพ เช่น ชื่อ นามสกุล หรือตำหนิรูปพรรณ ๒) วัน เวลา และสถานที่ของการถูกจำกัดเสรีภาพ และข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ทำการจำกัดเสรีภาพ ทั้งนี้ หากมีการย้ายสถานที่ดังกล่าวจะต้องระบุถึงสถานที่ปลายทางที่รับตัวผู้ถูกจำกัดเสรีภาพ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบการย้ายที่จำกัดเสรีภาพ ๓) คำสั่งที่ให้มีการจำกัดเสรีภาพ และเหตุแห่งการออกคำสั่ง ๔) เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ออกคำสั่งให้จำกัดเสรีภาพ ๕) วัน เวลา และสถานที่ของการปล่อยตัวผู้ถูกจำกัดเสรีภาพ และผู้มารับตัวผู้ถูกจำกัดเสรีภาพ และ ๖) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพร่างกายของผู้ถูกจำกัดเสรีภาพก่อนถูกจำกัดเสรีภาพและก่อนการปล่อยตัว และในกรณีที่ผู้ถูกจำกัดเสรีภาพถึงแก่ความตายในระหว่างการควบคุมจะต้องระบุถึงสาเหตุแห่งการตายและสถานที่เก็บศพด้วย (ร่างมาตรา ๒๑)

(๔.๒) กำหนดหลักเกณฑ์ในการเปิดเผยข้อมูลของผู้ถูกจำกัดเสรีภาพ โดยให้ผู้มีส่วนได้เสียโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ถูกจำกัดเสรีภาพ เช่น ญาติ ผู้แทน ทนายความ มีสิทธิร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ทำการจำกัดเสรีภาพบุคคลให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกจำกัดเสรีภาพตามมาตรา ๒๑ หากเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิเสธที่จะเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว ผู้ร้องขอมีสหิธิยื่นคำร้องต่อศาลอาญาหรือศาลจังหวัดแห่งท้องที่ที่เชื่อว่ามีกรณีการทรมานหรือพบเห็นผู้ถูกกระทำให้สูญหายครั้งสุดท้าย เพื่อให้ศาลสั่งเปิดเผยข้อมูลนั้นได้ อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ทำการจำกัดเสรีภาพบุคคลหรือศาลอาจไม่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกจำกัดเสรีภาพได้ หากผู้นั้นอยู่ภายใต้การคุ้มครองของกฎหมายโดยเป็นผู้อยู่ในอำนาจศาล และการเปิดเผยข้อมูลอาจละเมิดต่อความเป็นส่วนตัว หรือก่อให้เกิดผลร้ายต่อบุคคล หรือเป็นอุปสรรคต่อการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา (ร่างมาตรา ๒๒ และร่างมาตรา ๒๓)

(๔.๓) กำหนดให้ผู้ที่ได้รับความเสียหายหรือผู้มีส่วนได้เสียตามมาตรา ๒๒ พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย คณะอนุกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการดังกล่าว และบุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้ได้รับความเสียหาย มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลท้องที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาเพื่อให้มีคำสั่งระงับการกระทำทรมานหรือกระทำทำให้บุคคลสูญหาย รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการระงับการทรมานหรือการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย ตลอดจนการเยียวยาความเสียหายเบื้องต้น (ร่างมาตรา ๒๔ และร่างมาตรา ๒๕)

(๕) หมวด ๔ การดำเนินคดี

- กำหนดให้ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นคดีพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ และกำหนดให้ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นศาลที่มีเขตอำนาจเหนือคดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๒๖ และร่างมาตรา ๒๗)

(๖) หมวด ๕ บทกำหนดโทษ

- กำหนดระวางโทษของความผิดฐานกระทำทรมานและความผิดฐานกระทำทำให้บุคคลสูญหาย เหตุเพิ่มโทษ และเหตุบรรเทาโทษ รวมทั้งกำหนดโทษผู้บังคับบัญชาที่ทราบว่าผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของตนจะกระทำหรือได้กระทำความผิดทั้งสองฐานดังกล่าว และไม่ดำเนินการที่จำเป็นและเหมาะสม เพื่อป้องกันหรือระงับการกระทำความผิดนั้น หรือไม่ดำเนินการหรือส่งเรื่องให้ดำเนินการสอบสวนและดำเนินคดีตามกฎหมาย (ร่างมาตรา ๒๘ ถึงร่างมาตรา ๓๔)

๑.๒.๒ นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชาติ ได้ชี้แจงหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย พ.ศ. .... (นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

หลักการคือ ให้มีกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย

สำหรับเหตุผลที่จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้คือ โดยที่การทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการบังคับบุคคลให้สูญหายซึ่งกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง ซึ่งไม่อาจยกเว้นให้กระทำได้ไม่ว่าสถานการณ์ใด ๆ อีกทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติให้รัฐมีหน้าที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของบุคคลจากการถูกค้นตัว จับ คุมขัง หรือถูกกระทำการใด อันกระทบกระเทือนต่อเสรีภาพในชีวิตและร่างกายเกินสมควรแก่เหตุผลที่กฎหมายกำหนด ยิ่งไปกว่านั้นการทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมนั้น จะกระทำมิได้ ประกอบกับประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน หรือการประติบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และได้ลงนามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ จึงต้องมีบทบัญญัติที่กำหนดฐานความผิดเป็นการเฉพาะ ตลอดจนมีมาตรการป้องกันและปราบปราม มาตรการเยียวยาผู้เสียหาย และมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามข้อบทในอนุสัญญาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นการยกระดับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยให้เทียบเท่าสากลและสอดคล้องกับหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

จากนั้น นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชาติ ได้กล่าวถึงความจำเป็นและหลักการสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้ สรุปสาระสำคัญได้ว่า ประเทศไทยควรมีกฎหมายป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย เพื่อให้การปฏิบัติตามกฎหมายและหลักนิติธรรมตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓ วรรคสอง^๒ เป็นรูปธรรม ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีรายละเอียดที่แตกต่างจากร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) บางประการ เช่น บทนิยามคำว่า “การทรมาน” องค์ประกอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย และมาตรการเยียวยาความเสียหาย

๑.๒.๓ นายสุทัศน์ เงินหมื่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ ได้ชี้แจงหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... (นายสุทัศน์ เงินหมื่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ เป็นผู้เสนอ) ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

^๒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓ วรรคสอง บัญญัติไว้ ดังนี้

“รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์การอิสระ และหน่วยงานของรัฐ ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม”

หลักการคือ ให้มีกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ
ให้บุคคลสูญหาย โดยกำหนดให้การค้นตัว จับกุมขัง หรือกระทำการใดอันกระทบกระเทือน
ต่อเสรีภาพในร่างกายของบุคคลจะต้องมีการแจ้งสิทธิและจัดทำบันทึกการควบคุมตัวตามที่
กฎหมายนี้กำหนดโดยไม่เลือกปฏิบัติ รวมทั้งกำหนดให้ศาลยุติธรรมเป็นกลไกสำคัญ
ในการตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันกระทบกระเทือนต่อเสรีภาพในร่างกาย
ของบุคคล สร้างระบบความพร้อมรับผิด (accountability) และลบล้างวัฒนธรรมปล่อยให้
คนผิดลอยนวล (impunity) ตลอดจนมีกลไกสนับสนุนช่วยเหลือให้ผู้ได้รับความเสียหายได้รับ
ความเป็นธรรม ผ่านการช่วยเหลือทางกฎหมายเพื่อติดตามตรวจสอบและนำตัวผู้ที่เกี่ยวข้อง
มาเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา และมาตรการชดเชยฟื้นฟูและเยียวยาความเสียหาย
ทางร่างกาย จิตใจและสังคม และการป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดเกิดขึ้นซ้ำอีก

สำหรับเหตุผลที่จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้คือ โดยที่การทรมาน การกระทำ
หรือการลงโทษที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และการกระทำให้บุคคลเสียหาย^๓
ซึ่งกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง ซึ่งไม่อาจยกเว้นให้กระทำได้
ไม่ว่าสถานการณ์ใด ๆ อีกทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติให้รัฐมีหน้าที่คุ้มครองสิทธิ
และเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของบุคคลจากการถูกค้นตัว จับกุมขัง หรือถูกกระทำการใด
อันกระทบกระเทือนต่อเสรีภาพในร่างกายเกินสมควรแก่เหตุผลที่กฎหมายกำหนด ยิ่งไปกว่านั้น
การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมนั้นจะกระทำมิได้ ประกอบกับ
ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติ หรือการลงโทษอื่น
ที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และได้ลงนามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครอง
บุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ จึงต้องมีบทบัญญัติที่กำหนดฐานความผิดเป็นการเฉพาะ
ตลอดจนมีมาตรการป้องกันและปราบปราม มาตรการเยียวยาผู้ได้รับความเสียหาย และมาตรการ
อื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามข้อบทในอนุสัญญาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ
ซึ่งจะเป็นการยกระดับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยให้เทียบเท่าสากล และสอดคล้อง
กับหลักการของรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

จากนั้น นายสุทัศน์ เงินหมื่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ ได้กล่าวถึง
ความจำเป็นและหลักการสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้ สรุปสาระสำคัญได้ว่า การที่เจ้าหน้าที่
ของรัฐกระทำทรมานเพื่อให้ได้มาซึ่งคำรับสารภาพ การบังคับให้เป็นพยาน และการกระทำให้บุคคล
ที่มีความเห็นต่างกับตนสูญหายนั้น ถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง ซึ่งมีสาเหตุมาจาก
กระบวนการยุติธรรมมีหลายมาตรฐาน ไม่มีกลไกควบคุมและตรวจสอบ ตลอดจนบทลงโทษ
ผู้กระทำความผิดที่ชัดเจน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการตรากฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
ของประชาชน โดยร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะกำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการป้องกัน
และปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย กำหนดลักษณะของการกระทำทรมาน

^๓ ตามข้อความที่ปรากฏในบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ใช้คำว่า “เสียหาย”

และการกระทำที่บุคคลสูญหาย การกระทำหรือการลงโทษที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี กำหนดไม่ให้นับอายุความจนกว่าจะพบบุคคลที่ถูกกระทำให้สูญหายหรือปรากฏหลักฐานน่าเชื่อว่าบุคคลนั้นถึงแก่ความตาย กำหนดให้ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นคดีพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษและให้พนักงานอัยการเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนการสอบสวน และไม่ให้การดำเนินคดีอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ กำหนดสิทธิของผู้ถูกควบคุมตัว กระบวนการควบคุมตัวและการปล่อยตัว กำหนดองค์ประกอบหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำที่บุคคลสูญหาย และกำหนดระวางโทษของความผิดฐานกระทำทรมานและความผิดฐานกระทำที่บุคคลสูญหาย

๑.๒.๔ นายอาดิลัน อาลีอิสเฮาะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคพลังประชาชน ได้ชี้แจงหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำที่บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... (ซึ่งนายสิระ เจนจาคะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคพลังประชาชน กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

หลักการคือ ให้มีกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำที่บุคคลสูญหาย

สำหรับเหตุผลที่จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้คือ โดยที่การทรมาน การกระทำที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการกระทำที่บุคคลสูญหายซึ่งกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง ซึ่งไม่อาจยกเว้นให้กระทำได้ไม่ว่าสถานการณ์ใด ๆ อีกทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติให้รัฐมีหน้าที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของบุคคลจากการถูกค้นตัว จับ คุมขัง หรือถูกกระทำการใด อันกระทบกระเทือนต่อเสรีภาพในร่างกายเกินสมควรแก่เหตุผลที่กฎหมายกำหนด ยิ่งไปกว่านั้น การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมนั้นจะกระทำมิได้ ประกอบกับประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และได้ลงนามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ จึงต้องมีบทบัญญัติที่กำหนดฐานความผิดเป็นการเฉพาะ ตลอดจนมีมาตรการป้องกันและปราบปราม มาตรการเยียวยาผู้เสียหาย และมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามข้อบทในอนุสัญญาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นการยกระดับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยให้เทียบเท่าสากล และสอดคล้องกับหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

จากนั้น นายอาดิลัน อาลีอิสเฮาะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคพลังประชาชน ได้กล่าวถึงความจำเป็นและหลักการสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้ สรุปสาระสำคัญได้ว่า ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีหน้าที่ควบคุมตัวบุคคลต้องจัดให้มีการบันทึก

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว เช่น สถานที่ของการถูกควบคุมตัว ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพร่างกายของผู้ถูกควบคุมตัวทั้งก่อนควบคุมตัวและก่อนการปล่อยตัว กำหนดให้ญาติ บุคคลหรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหายหรือคณะกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการดังกล่าว มีสิทธิร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันและตรวจสอบตลอดจนเป็นหลักประกันว่าผู้ถูกควบคุมตัวจะได้รับการคุ้มครองดูแลในทุกชั้นตอนและทุกช่วงเวลาที่ถูกควบคุมตัว กำหนดองค์ประกอบหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย กำหนดให้ศาลยุติธรรมเป็นกลไกสำคัญในการตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันกระทบกระเทือนต่อเสรีภาพในร่างกายของบุคคล กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำการทรมานและกระทำทำให้บุคคลสูญหาย และผู้บังคับบัญชาที่รู้เห็นหรือละเลยเพิกเฉยต่อการกระทำดังกล่าวของผู้ใต้บังคับบัญชาต้องถูกลงโทษ เนื่องจากการก่ออาชญากรรมอย่างหนึ่ง กำหนดมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยและช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเสียหายอย่างเร่งด่วน ตลอดจนการเยียวยาทางร่างกายและจิตใจให้ผู้ได้รับความเสียหายหรือญาติของบุคคลที่ถูกกระทำทรมานหรือกระทำทำให้บุคคลสูญหาย กำหนดบทต้องห้ามรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยอาศัยข้อมูลที่เกิดขึ้นหรือได้มาเนื่องจากการทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ กำหนดรับรองความเป็นผู้เสียหายในคดีอาญา เพื่อให้สามีมภริยา คู่ชีวิต ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน และผู้อยู่ในอุปการะ ทั้งโดยนิตินัยและพฤตินัย สามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา กำหนดให้ความผิดฐานกระทำทรมานและกระทำทำให้บุคคลสูญหายไม่มีอายุความ กำหนดให้พนักงานอัยการมีอำนาจสอบสวนดำเนินคดีความผิดฐานกระทำทรมานและกระทำทำให้บุคคลสูญหาย กำหนดให้การดำเนินคดีในความผิดดังกล่าวไม่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ และกำหนดให้ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นศาลที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

๒. การอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ภายหลังจากที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (นายสมศักดิ์ เทพสุทิน) นายสุทัศน์ เงินหมื่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ และนายอาดิลัน อาลีอิสเฮาะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคพลังประชารัฐ ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... และนายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชาติ ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย พ.ศ. .... ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรแล้ว มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๒.๑ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights หรือ UDHR) ข้อ ๕ กำหนดไว้ว่า บุคคลใดจะถูกกระทำทารุณหรือการปฏิบัติ หรือการลงโทษที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีไม่ได้ อันเป็นการแสดงให้เห็นว่า การกระทำทารุณหรือกระทำทำให้บุคคลสูญหายนั้นถือเป็นอาชญากรรมร้ายแรงต่อมวลมนุษยชาติตามหลักสากลที่นานาอารยประเทศยอมรับ ทั้งนี้ ผู้ที่กระทำการดังกล่าวส่วนใหญ่มักเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และมักจะเกิดในช่วงขั้นตอนก่อนที่ผู้ถูกกระทำทารุณหรือกระทำให้สูญหายจะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เช่น ก่อนการส่งตัวให้พนักงานสอบสวน และจะกระทำในสถานที่ลับที่ไม่มีผู้รู้เห็น ทำให้ไม่มีพยานบุคคลหรือพยานหลักฐานที่จะเอาผิดผู้กระทำได้ หรือถึงแม้จะมีผู้รู้เห็นการกระทำดังกล่าว แต่ก็ไม่กล้าเป็นพยานเพราะกลัวว่าตนเองและครอบครัวจะได้รับอันตราย ดังนั้น จึงควรมีการควบคุมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐในช่วงขั้นตอนดังกล่าว และควรจัดตั้งกองทุนเพื่อนำเงินมาใช้จ่ายในการดูแลความปลอดภัยของพยานบุคคลและครอบครัวของผู้ที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CAT)) แล้ว ส่วนอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ (International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance (ICPPED)) นั้น แม้ประเทศไทยจะได้ลงนามในอนุสัญญาระหว่างประเทศดังกล่าวแล้วก็ตาม แต่ยังไม่เห็นผลผูกพันประเทศไทยในฐานะที่เป็นภาคีอนุสัญญา เพราะยังไม่ได้ให้สัตยาบันเพื่อผูกพันตนในอนุสัญญาระหว่างประเทศฉบับนี้ ดังนั้น ไม่ว่าจะร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... จะมีผลบังคับใช้เป็นกฎหมายหรือไม่ก็ตาม ประเทศไทยก็ควรให้สัตยาบันต่ออนุสัญญาระหว่างประเทศฉบับดังกล่าวด้วย

๒.๓ หน่วยงานของรัฐควรจัดอบรมเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในพิธีสารอิสตันบูล : คู่มือสืบสวนสอบสวนและบันทึกข้อมูลหลักฐานอย่างมีประสิทธิภาพ กรณีการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่น ๆ ที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี (Istanbul Protocol : Manual on the Effective Investigation and Documentation of Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment) ให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดเสรีภาพบุคคล ทั้งนี้ เพื่อเป็นการวางมาตรฐานในการบันทึกรวบรวมพยานหลักฐานกรณีการทรมานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นแนวทางในการให้ความช่วยเหลือเหยื่อผู้เสียหายจากการถูกทรมาน คุ้มครองและเยียวยา ตลอดจนสามารถนำเสนอพยานหลักฐานอันเกิดจากการได้รับบาดเจ็บไม่ว่าจะเป็นทางร่างกายหรือจิตใจต่อศาลอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

๒.๔ ประเด็นเกี่ยวกับบทนิยาม

๒.๔.๑ บทนิยามของคำว่า “การทรมาน” ตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CAT)) นั้น นอกจากจะหมายถึงการกระทำทรมานโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยตรงแล้ว ยังหมายความรวมถึงการยุ้ง หรือโดยความยินยอม หรือรู้เห็นเป็นใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือของบุคคลอื่น ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งทางการด้วย

๒.๔.๒ บทนิยามของคำว่า “การหายสาบสูญโดยถูกบังคับ” ตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ (International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance (ICPPED)) นั้น ไม่ได้หมายความว่าหาตัวบุคคลที่หายสาบสูญไม่พบเพียงอย่างเดียว แต่หมายความรวมถึงการปกปิดชะตากรรมหรือที่อยู่ของบุคคลที่หายสาบสูญด้วย

๒.๔.๓ ร่างพระราชบัญญัติฉบับที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ ไม่มีบทนิยามคำว่า “การย่ำยีอย่างไร้มนุษยธรรมหรือไร้ศักดิ์ศรี” ซึ่งถือเป็นการกระทำทรมานอย่างหนึ่ง อีกทั้งบทนิยามคำว่า “ผู้ได้รับความเสียหาย” ยังไม่ครอบคลุมถึงบุพการี ผู้สืบสันดาน สามเณร ศูชีพิต และผู้อยู่ในอุปการะ ทั้งโดยนิตินัยและพฤตินัยของผู้ที่ถูกทรมานหรือถูกกระทำให้สูญหาย

๒.๕ กรณีที่ผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานกระทำทรมานหรือฐานกระทำให้บุคคลสูญหายถึงแก่ความตายหรือไม่มีผู้จัดการแทนผู้เสียหาย ควรกำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานดังกล่าว

๒.๖ หากผู้มีส่วนได้เสียโดยชอบด้วยกฎหมายต้องการใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลอาญา หรือศาลจังหวัดแห่งท้องที่ที่เชื่อว่ามี การทรมานหรือพบเห็นผู้ถูกกระทำให้สูญหายครั้งสุดท้าย เพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ทำการจำกัดเสรีภาพบุคคลให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกจำกัดเสรีภาพตามที่บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ มาตรา ๒๒ ในวันเสาร์ วันอาทิตย์ หรือวันหยุดนักขัตฤกษ์ ซึ่งศาลไม่เปิดทำการ หรือในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินจะสามารถดำเนินการในเรื่องดังกล่าวได้หรือไม่ อย่างไร

๒.๗ ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอทั้ง ๓ ฉบับ จะกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย โดยมีผู้เสียหายหรือผู้แทนผู้เสียหายจากการทรมานหรือกระทำให้สูญหายร่วมเป็นกรรมการ ตลอดจนกำหนดให้การกระทำความผิดฐานกระทำทรมานหรือกระทำให้บุคคลสูญหายไม่มีอายุความหรือมีอายุความมากกว่าที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา แต่ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... ที่คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ นั้น ไม่ได้กำหนดในเรื่องดังกล่าวไว้

๒.๘ การระวางโทษสำหรับความผิดฐานกระทำทรามและความผิดฐานกระทำให้บุคคลสูญหายนั้น ควรกำหนดไว้ในอัตราสูงที่สุด เพื่อให้ผู้จะกระทำผิดจะได้เกิดความเกรงกลัวและไม่กล้ากระทำความผิดฐานดังกล่าว

๒.๙ หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่จำกัดเสรีภาพบุคคลควรติดตั้งกล้องวงจรปิดภายในสถานที่ที่ใช้เป็นที่คุมขังผู้ถูกจำกัดเสรีภาพ เพราะภาพบันทึกวีดิทัศน์จากกล้องวงจรปิดดังกล่าว ถือเป็นพยานหลักฐานสำคัญในคดีความผิดฐานกระทำทรามและความผิดฐานกระทำให้บุคคลสูญหาย ทั้งนี้ ในกรณีที่กล้องวงจรปิดดังกล่าวเกิดเสียหายหรือไม่สามารถใช้งานได้ ผู้ที่มีหน้าที่ดูแลบำรุงรักษากล้องวงจรปิดควรมีความผิดและต้องถูกลงโทษด้วย

๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (นายสมศักดิ์ เทพสุทิน) ได้ตอบชี้แจง ดังนี้

ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๘๐) ในประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ รวมทั้งสอดคล้องกับข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคี โดยจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างหลักประกันด้านสิทธิมนุษยชนให้แก่ประชาชน อันจะส่งผลให้เกิดความเป็นธรรมในสังคมและประเทศชาติอย่างยั่งยืนต่อไป ทั้งนี้ ประเด็นที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อภิปรายและตั้งเป็นข้อสังเกตไว้นั้น มีประเด็นที่เป็นประโยชน์อยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งจะได้นำไปประกอบการพิจารณาในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการต่อไป

๔. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ

มติ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๔ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่หนึ่ง รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย พ.ศ. .... ทั้ง ๔ ฉบับดังกล่าว พร้อมกันไปด้วยคะแนนเสียง ๓๖๓ เสียง ไม่รับหลักการ ไม่มี งดออกเสียง ๑ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง ๑ เสียง และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๒๕ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สอง ชั้นคณะกรรมการพิจารณาโดยถือเอาร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน

๑. ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมาน
และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
ซึ่งเป็นเอกสารแนบระเบียบวาระ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๒๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)
วันพุธที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๔

[http://edoc.parliament.go.th/getfile.aspx?id=742463&file=Y12282+%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%9A%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%97%E0%B8%A3%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%9A%E0%B8%B8%E0%B8%84%E0%B8%84%E0%B8%A5%E0%B8AA%E0%B8%8D%E0%B8%AB%E0%B8%B2%E0%B8%A2+\(%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B8%A1\).pdf&download=1](http://edoc.parliament.go.th/getfile.aspx?id=742463&file=Y12282+%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%9A%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%97%E0%B8%A3%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%9A%E0%B8%B8%E0%B8%84%E0%B8%84%E0%B8%A5%E0%B8AA%E0%B8%8D%E0%B8%AB%E0%B8%B2%E0%B8%A2+(%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B8%A1).pdf&download=1)

๒. ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับ
บุคคลให้สูญหาย พ.ศ. .... (นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
ซึ่งเป็นเอกสารแนบระเบียบวาระ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๒๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)
วันพุธที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๔

[http://edoc.parliament.go.th/getfile.aspx?id=742463&file=6.5+%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%9A%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A1+\(%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%99%E0%B8%A1%E0%B8%B9%E0%B8%AB%E0%B8%B0%E0%B8%A1%E0%B8%B1%E0%B8%94%E0%B8%99%E0%B8%AD%E0%B8%A3%E0%B9%8C\).pdf&download=1](http://edoc.parliament.go.th/getfile.aspx?id=742463&file=6.5+%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%9A%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A1+(%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%99%E0%B8%A1%E0%B8%B9%E0%B8%AB%E0%B8%B0%E0%B8%A1%E0%B8%B1%E0%B8%94%E0%B8%99%E0%B8%AD%E0%B8%A3%E0%B9%8C).pdf&download=1)

๓. ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ
ให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... (นายสุทัศน์ เงินหมื่น กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
ซึ่งเป็นเอกสารแนบระเบียบวาระ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๒๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)
วันพุธที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๔

[http://edoc.parliament.go.th/getfile.aspx?id=742463&file=6.6+%E0%B8%9A%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%84%E0%B8%B1%E0%B8%9A+\(%E0%B8%AA%E0%B8%B8%E0%B8%97%E0%B8%B1%E0%B8%A8%E0%B8%99%E0%B9%8C\).pdf&download=1](http://edoc.parliament.go.th/getfile.aspx?id=742463&file=6.6+%E0%B8%9A%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%84%E0%B8%B1%E0%B8%9A+(%E0%B8%AA%E0%B8%B8%E0%B8%97%E0%B8%B1%E0%B8%A8%E0%B8%99%E0%B9%8C).pdf&download=1)

๔. ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ
ให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... (นายสิระ เจนจาคะ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
ซึ่งเป็นเอกสารแนบระเบียบวาระ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๒๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)
วันพุธที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๔

[http://edoc.parliament.go.th/getfile.aspx?id=742463&file=6.7+%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%9A%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A1+\(%E0%B8%AA%E0%B8%B4%E0%B8%A3%E0%B8%B0\).pdf&download=1](http://edoc.parliament.go.th/getfile.aspx?id=742463&file=6.7+%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%9A%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A1+(%E0%B8%AA%E0%B8%B4%E0%B8%A3%E0%B8%B0).pdf&download=1)

๕. เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกัน
และปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ของสำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๒๐
(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๔
<https://dl.parliament.go.th/handle/lirt/585341>

๖. บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๒๐
(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๔
http://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll_x.php?aid=10041&mid=4342

